

ПРЕДЛОГ ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ СТРУКТУРЕ И МЕХАНИЗМА ПРОВЕРЕ И ОДОБРЕЊА ПРОЈЕКТА/ПРОГРАМА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ИЗ ЗЕЛЕНОГ КЛИМАТСКОГ ФОНДА

САЖЕТАК

Република Србија држава је чланица Оквирне конвенције УН о промени климе (у даљем тексту: Конвенција) од 2001. године, а Споразума из Париза од 2017. године.

Ратификацијом Споразума из Париза, Србија се обавезала на смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште (ГХГ) и указала на потребу смањења ризика и прилагођавања на измењене климатске услове. За испуњење ових циљева Србија, као и друге земље у развоју под Конвенцијом, може користити средства Зеленог климатског фонда (у даљем тексту: ЗКФ).

Како би се аплицирало за средства из Фонда потребно је успоставити транспарентну и ефикасну институционалну структуру и систем/механизам провере и одобрења пројеката на националном нивоу.

За сада је у Републици Србији именована национална контакт особа (national focal point – NFP) и то Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, као министар надлежан за секторе најпогођеније климатским променама. У оквиру Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде формирана је Група за климатске промене која у надлежности има и рад са Зеленим климатским фондом. Ипак потребно је успоставити преосталу институционалну структуру и процедуре које ће обезбедити транспарентну и ефикасну проверу и одобрење пројеката.

Полазећи од анализе потенцијалних могућности, уважавајући тренутну организацију институција Владе и друге националне карактеристике, као и слична искустава на националном и међународном нивоу дошло се до закључка да би оптимално решење за формирање Националног тела за сарадњу са ЗКФ (NDA - National Designated Authority) било његово успостављање као **Под-савета** у оквиру Националног савета за климатске промене.

У раду **Под-савета** учествовали би представници министарстава надлежних за питања животне средине, рударства, енергетике, финансија, привреде, грађевине, саобраћаја, унутрашњих послова,

науке, технолошког развоја, здравља и ЕУ интеграција, а по потреби би били позивани представници других релевантних институција. председавајући Под-савета био би FP за Зелени климатски фонд.

Техничку проверу пројеката/програма вршила би Експертска група Под-савета.

Административно техничке послове за Под-савет вршио би Секретаријат. Улогу Секретаријата Под-савета могао би имати Секретаријат Националног савета за климатске промене или именована организациона јединица у оквиру институције која је FP за Зелени климатски фонд.

Успостављање Под-савета и његових функција од значаја за сарадњу са Зеленим климатским фондом требало би прописати Законом о климатским променама, који је у процедури међуминистарских консултација и то додавањем надлежности за одобравање пројеката и програма за ЗКФ, поред одобрења пројеката Механизма чистог развоја Кјото протокола.

Детаљи везани за рад Под-савета и Експертске групе, као и процедуре, методологије и рокове провере и одобрења пројеката били би прописани пратећим подзаконским актима, смерницама и упутствима.

Суштина рада и процедура заснивала би се на достављању предлога пројеката Секретаријату, који утврђује да ли је достављена документација потпуна. Секретаријат би објављивао предлог пројекта на интернет адреси, у сврху јавних консултација. Након периода предвиђеног за јавни увид, документацију би са релевантним коментарима јавности достављао Експертској групи Под-савета. Експертска група би проверавала усклађеност пројекта са националним циљевима и приоритетима. Своје мишљење достављала би Секретаријату посредством доносиоца одлука који су чланови Под-савета.

На основу мишљења добијених од чланова Под-савета Секретаријат би израђивао образложено мишљење, односно Писмо одобрења или Писмо одбијања за предложени пројекат.

Писмо одобрења/одбијања потписује FP за ЗКФ и објављује се, са осталом релевантном документацијом, на званичној интернет адреси Националног тела.

Под-савет информисе о свом раду Национални савет о климатским променама на регуларним састанцима Савета.

Детаљи анализе и закључака представљени су у наставку.

I Увод

Зелени климатски фонд (ЗКФ) је глобални фонд креиран како би помогао напорима земаља у развоју под Конвенцијом да одговоре изазовима глобалне промене климе. ЗКФ обезбеђује подршку овим државама у ограничењу или смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште (ГХГ) и погођености измењеним климатским условима. Другим речима, циљ ЗКФ-а је да промовише парадигму прелаза на ниско-угљенични и развој отпоран на климатске промене на начин који уважава националне приоритете и потребе, а посебно узимајући у обзир потребе најпогођенијих држава и народа.

ЗКФ су 2010. године успоставиле 194 државе које су чланице Оквирне конвенције УН о промени климе (UNFCCC, Конвенција) као финансијски механизам ове Конвенције. Када је Споразум из Париза усвојен 2015. године, ЗКФ добија значајну улогу у постизању основног циља овог Споразума, односно одржавању раста средње глобалне температуре значајно испод 2 °C.

У циљу сарадње са ЗКФ земље у развоју према Конвенцији морају успоставити тзв. NDA (National Designated Authority) односно Национално тело за сарадњу са ЗКФ које служи као веза влада држава у развоју и ЗКФ-а и мора прво одобрити потенцијалне пројекте за финансирање из ЗКФ-а на националном нивоу.

Република Србија је чланица UNFCCC-а од 2001. године, а Споразума из Париза од 2017. Министарство заштите животне средине (МЗЖС) је UNFCCC Focal point и институција надлежна за климатске промене.

2014. године Влада Републике Србије је успоставила Национални савет за климатске промене (National Climate Change Committee-NCCC), као међуминистарско тело.

Влада је именовала Министра пољопривреде, шумарства и водопривреде за националног Focal Point (NFP) за ЗКФ 2016. године. Овакав избор последица је надлежности овог министарства за три сектора најпогођенија измењеним климатским условима (пољопривреду, шумарство и водопривреду).

Ипак, полазећи од принципа и одредби UNFCCC-а и посебно Споразума из Париза једнаке могућности аплицирања за средства ЗКФ-а морају имати и пројекти митигације и адаптације.

II Оцена могућности по питању структуре и организације NDA

2.1. Тренутна ситуација, укључујући институционалну структуру

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је институција одговорна за комуникацију са ЗКФ, односно Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је национални FP за ЗКФ.

Поред FP за ЗКФ, двоје запослених у Министарству су одговорни за комуникацију са ЗКФ-ом (између осталог посла који обављају).

У септембра 2018. године успостављена је е-mail адреса за питања од значаја за сарадњу са ЗКФ-ом и то: serbia-gcfteam@minpolj.gov.rs. Такође, у септембру 2018. године у оквиру Министарства успостављена је Група за климатске промене у сектору пољопривреде.

Ипак механизми и процедуре рада, као и начини укључења других институција Владе и других заинтересованих страна у процес провере и одобрења пројеката и програма за подношење ЗКФ-у на разматрање нису утврђени.

Пројекти који су до сада одобрени договорени су између FP за ЗКФ и акредитоване агенције (UNEP, UNDP). Заинтересоване стране биле су консултоване у процесу припреме пројектног документа, а писмо подршке потписао је FP.

У процесу одобрења мултилатералних пројеката, званично су консултована министарства надлежна за области односно секторе који су предмет пројеката (Министарство рударства и енергетике и Министарство финансија) пре издавања Писма одобрења од стране FP.

Са аспекта успостављања потребне структуре треба имати у виду и да је Влада Републике Србије продужила забрану запошљавања у органима и организацијама Владе и локалних самоуправа и у 2019. години.

Дакле, поред именованог националног FP за ЗКФ и, од недавно, институционалне структуре која може бити коришћена за потребе NDA (Група за климатске промене у сектору пољопривреде), Република Србија нема:

- NDA тим;
- Јасну и законом прописану NDA улогу, опсег рада и одговорности;
- Званично прописане процедуре за укључење заинтересованих страна и партнера у процедуру провере и одобрења;
- Званично прописану процедуру провере и одобрења; и

- Механизме обезбеђивања информација заинтересованим странама.

Успостављање и/или унапређење наведених елемената може значајно допринети сарадњи са ЗКФ-ом. Свакако, институционална организација и јасно дефинисање NDA улоге, делокруга рада, и надлежности је приоритет у том контексту.

Са аспекта институционалне организације и структуре значајно је да је 2014. године Влада основала Национални савет за климатске промене (у даљем тексту: Савет), а са циљем обезбеђења ефикасније припреме и спровођења политика и мера у области климатских промена.

У раду овог међусекторског тела учествују доносиоци одлука који представљају министарства надлежна за: животну средину, рударство, енергетику, финансије, привреду, саобраћај, инфраструктуру, унутрашње и спољне послове, просвету, науку, технолошки развој, ЕУ интеграције, здравље, али и Канцеларију за сарадњу са цивилним друштвом, Агенцију за заштиту животне средине, Републички хидрометеоролошки завод, Завод за заштиту природе, Секретаријат за урбанизам, грађевину и заштиту животне средине АП Војводине, Секретаријат за енергетику и минералне сировине АП Војводина, Секретаријат за заштиту животне средине града Београда, Универзитет у Београду, Нишу и Новом Саду, Сталну конференцију градова и општина и две највеће коалиције НВО.

Министар надлежан за климатске промене је председавајући Саветом.

Циљеви националног Савета су да:

- Прати статус, припрему и спровођење националних политика у области климатских промена, секторских политика и других планских докумената, како би била обезбеђења њихова усклађеност, али и да предлаже мере за њихово унапређење и унапређење конзистентности;
- Прати испуњење обавеза према међународној заједници у области климатских промена, разматра извештаје о спровођењу Оквирне конвенције УН о промени климе и предлаже мере за смањење емисије ГХГ и прилагођавање на измењене климатске услове;
- Координира и помаже у припреми нацрта Закона и других законодавних аката у области климатских промена и на друге начине помаже у међу-институционалној сарадњи на националном нивоу у области.

Нацрт Закона о климатским променама уводи Савет у национално законодавство и прописује, поред наведених, надлежност за одобравање пројеката Механизма чистог развоја Кјото протокола (члан 17. Нацрта закона о климатским променама, Анекс I).

Додатно значајно је и да:

- Одељење за климатске промене Министарства заштите животне средине са 8 запослених; и
- Група за одрживи развој и климатске промене у сектору енергетике у Министарству рударства и енергетике са 3 запослених; као и
- Група за климатске промене у сектору пољопривреде Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде

могу имати значајну, административну улогу, односно улогу NDA Секретаријата.

2.2. Опције за институционалну организацију

Организација NDA (институционална структура) и процедуре одобрења у потпуности су ствар одлуке сваке државе, а у складу са националним карактеристикама и специфичностима. У начелу потребно је да оне буду такве да омогуће транспарентну и ефикасну сарадњу са заинтересованим странама (акредитоване агенције, агенције за припрему пројеката, институције одговорне за секторске политике и сл) и ЗКФ-ом, уважавајући националне секторске приоритете у области климатских промена, као и потребе смањења емисија ГХГ и погођености измењеним климатским условима.

Ипак, организација NDA мора бити таква да узима у обзир да:

- ЗКФ инсистира на националном "власништву" финансија које ЗКФ обезбеђује, односно на њиховој интеграцији у националне планове и приоритете, чиме се, заправо, захтева учешће различитих секторских институција у процесу одобравања;
- NDA мора одобрити сваки пројекат пре његовог достављања ЗКФ-у на разматрање – процедура одобрења мора бити транспарентна, брза и ефикасна;
- Уважи постојећу организацију државне управе и процедуре, као и искуства са сличним процесима/процедурама (нпр. Механизма чистог развоја Кјото протокола) – како би се осигурала оперативност овог тела у кратком временском року;
- Размотри национално искуство, политике и законодавство – како би било обезбеђено одобрење пројеката у складу са националним приоритетима;

- Потребу укључења релевантних секторских институција и појединаца како би било обезбеђено поштовање националних и секторских приоритета у области климатских промена;
- Транспарентност процедуре одобрења и издавања Писма одобрења – процедура одобрења мора бити јасна, а информације јавно и лако доступне заинтересованим странама.

Полазећи од свега наведеног и имајући у виду националне карактеристике и околности анализираних следеће могућности:

2.3. Приступ једне организације

Генерално посматрано, за NDA се може именовати једна институција Владе која ће спроводити проверу достављених предлога и доносити одлуку о одобрењу предлога пројекта/програма. Та институција Владе може бити:

- 1. Постојећа институција Владе; или**
- 2. Ново-формирана институција Владе.**

У овом случају позитивне стране биле би:

- Једноставна координација и комуникација оних који припремају пројекте и предлагача пројекта/програма;
- Једноставна процедура одобрења;
- Праћење и спровођења пројекта и помоћ у решавању потенцијалних проблема.

У овом случају запослени у NDA морали би бити са довољним искуством и знањем из области климатских промена, али и свих сектора односно секторских политика и законодавства, приоритета и сл. или бар оних сектора који су идентификовани као приоритетни за сарадњу са ЗКФ-ом како би се осигурала усклађеност предложених активности за финансирање из ЗКФ-а била са националним и секторским приоритетима развоја. Свакако NDA тим мора имати и одређено техничко и инжењерско знање. Овакав потенцијал и број запослених који би испунио наведене захтеве није препознат у државним органима Р. Србије.

У случају када постоји детаљно развијен Национални програм за сарадњу са ЗКФ-ом, који садржи листу конкретних појединачних пројеката и периоде за почетак њихове имплементације и уколико је исти усвојила Влада РС, захтеви по питању знања и искуства NDA тима се смањују.

С друге стране треба имати у виду да припрема Националног програма на овакав начин може имати негативних последица, јер смањује

могућност односно продужава период потребан за аплицирања за средства ЗКФ-а, за активности које су неочекивано добиле статус приоритета (нпр. после елементарних непогода).

Узимајући у обзир наведено, јасно је да је формирање нове институције која би имала улогу NDA одрживије и сврсисходније. У овом случају било би могуће ангажовање, односно запошљавање потребног броја запослених са одговарајућим образовањем и искуством.

Ипак, овакав концепт подразумева додатна финансијска средства у буџету Р. Србије. С обзиром на забрану запошљавања, евидентно, и снажну политичку подршку. Такође треба имати у виду да би NDA-у, као новоформираној институцији, ово била једина надлежност, а не може се очекивати толика бројност предлога пројеката или програма која би оправдала формирање појединачне институције у сврху одобрења пројеката и програма за подношење ЗКФ-у на разматрање.

Формирање нове институције захтевало би и измену Закона о Влади и министарствима, па је дакле и са ове стране и временски захтевно.

С обзиром на све наведено, тешко је оправдати успостављање нове институције са улогом NDA.

Оно што је упитно за оба случаја је транспарентност процеса одобрења и преузимање дела надлежности већ постојећих органа и организација у Влади РС.

2.4. Мултисекторско/међуминистарско тело

Полазећи од искустава, како на међународном, тако и националном нивоу, једна од могућности је и формирање NDA као мултисекторског тела. У конкретном случају то би значило укључивање представника институција чије су надлежности релевантне за ниско-угљенични и развој отпоран на климатске промене.

Према Закону о Министарствима ("Службени гласник РС", бр. 44/14, 14/15, 54/15, 96/15 и 62/17) Владу РС чини 18 министарстава:

- 1) Министарство финансија;
- 2) Министарство привреде;
- 3) Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
- 4) Министарство заштите животне средине, са Агенцијом за заштиту животне средине у саставу;
- 5) Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- 6) Министарство рударства и енергетике;
- 7) Министарство трговине, туризма и телекомуникација;
- 8) Министарство правде;

- 9) Министарство за државну управу и локалну самоуправу;
- 10) Министарство унутрашњих послова;
- 11) Министарство одбране;
- 12) Министарство за ЕУ интеграције;
- 13) Министарство спољних послова;
- 14) Министарство просвете, науке и технолошког развоја;
- 15) Министарство здравља;
- 16) Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања;
- 17) Министарство за омладину и спорт;
- 18) Министарство културе и информисања.

Од ових, министарства релевантна за ниско-угљенични и развој отпоран на климатске промене су:

- 1) Министарство привреде;
- 2) Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
- 3) Министарство заштите животне средине;
- 4) Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- 6) Министарство рударства и енергетике,
али и
- 7) Министарство унутрашњих послова;
- 8) Министарство за ЕУ интеграције;
- 9) Министарство спољних послова;
- 10) Министарство просвете, науке и технолошког развоја;
- 11) Министарство здравља.

Такође, посебне организације Владе, као што су Републички хидрометеоролошки завод и Завод за статистику, у надлежности имају активности од значаја за област климатских промена. Несумњива је улога Министарства финансија, као кључног у ланцу одлучивања о приоритетима финансирања на националном нивоу.

Укључивање заинтересованих страна као што су индустрија, локалне самоуправе и НВО у процес одлучивања додатно доприноси транспарентности рада и самог одлучивања.

Полазећи од одредби националног законодавства, мултисекторско/међуминистарско тело може бити основано:

2.4.1. Одлуком Владе, као тело које Влада успоставља на одређени временски период; или

2.4.2. Законом.

Први начин је једноставнији са аспекта процедура и времена потребног за реализацију (не захтева парламентарну процедуру, као што је случај код закона). Истовремено, као што је већ поменуто овакво тело се

формира на одређени ограничени временски период и може имати ограничене надлежности, у које свакако не спада утврђивање усклађености са националним законодавством и приоритетима развоја (што је улога министарства).

Иако временски и процедурално захтевније, успостављање оваквог тела законом, додељује му улогу и надлежности потребне да се задаци испуне на одговарајући начин. Примера ради, из овог разлога се и Законом о климатским променама успоставља Национални савет за климатске промене, иако га је Влада основала још 2014. године.

2.5. Финансијски аспекти

Поред наведених техничких, законодавних и процедуралних аспеката успостављања институционалне организације потребне за транспарентну и ефикасну проверу и одобрење пројеката који би се финансирани из ЗКФ-а, значајан аспект је и онај који се односи на потребна финансијска средства.

У овом контексту разматране су две опције:

1. Успостављање новог тела
2. Коришћење постојеће државне структуре – опција 2.4.

Резултати анализа приказани су у табели у наставку.

	НДА - НОВООСНОВАНО ТЕЛО			НДА - МЕЂУМИНИСТАРСКО ТЕЛО		
	2019 (6 месеци)	2020	2021	2019 (6 месеци)	2020	2021
1 КАНЦЕЛАРИЈСКИ НАМЕШТАЈ	-3,000	0	0	0	0	0
2 АПАРАТИ (компјутер, скенери, тел. апарати)	-6,030	0	0	0	0	0
3 ИЗРАДА ВЕБ САЈТА	-3,000	0	0	-3,000	0	0
A START-UP ТРОШКОВИ (1+2+3)	-12,030	0	0	-3,000	0	0
1 ЗАКУП ПОСЛОВНОГ ПРОСТОРА	-6,480	-12,960	-12,960	0	0	0
2 БРУТО ЗАРАДЕ	-27,470	-54,941	-54,941	0	0	0
3 КАНЦЕЛАРИЈСКИ МАТЕРИЈАЛ	-900	-1,800	-1,800	0	0	0
4 РЕЖИЈСКИ ТРОШКОВИ (ел. енергија, грејање, чишћење, интернет, телеф.)	-1,980	-3,960	-3,960	0	0	0
5 ПРОМОТИВНИ МАТЕРИЈАЛ	0	-13,500	-10,800	0	-13,500	-10,800
6 ОБУКЕ И РАДИОНИЦЕ	0	-20,000	-16,000	0	-20,000	-16,000
7 ОДРЖАВАЊЕ ВЕБ САЈТА	-1,200	-2,400	-2,400	0	0	0
8 ЗАКУП ДОМЕНА И ХОСТИНГ ПАКЕТ	-150	-150	-150	-150	-150	-150
9 ОСТАЛИ ТРОШКОВИ	-3,969	-7,938	-7,938	0	0	0
10 РЕЗЕРВА 5%	-2,708	-5,882	-5,547	0	0	0
ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ						
B (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	-44,858	-123,531	-116,496	-150	-33,650	-26,950
УКУПНИ ТРОШКОВИ (A+B)	-56,888 €	-123,531 €	-116,496 €	-3,150 €	-33,650 €	-26,950 €

Користећи добијене процене трошкова, евидентно је да су трошкови у случају опције 1. вишеструко већи и тешко оправдиви са аспекта планирања буџета Републике Србије.

III Препоруке за институционалну организацију и механизам координације

Полазећи од анализе могућности приказане у претходном поглављу II, овог документа, закључује се да би Законом успостављен NDA, као међуминистарско тело, био најбржи, најефикаснији и најодрживији начин успостављања NDA. Начин који би, истовремено, обезбедио основу за транспарентно и кредибилно одобравање пројеката и програма ради достављања ЗКФ-у на даље разматрање и одобрење.

Узимајући у обзир постојећу институционалну организацију, надлежности и улоге институција, захтеве и одредбе националног законодавства и очекивану улогу NDA **препорука је да се искористи Национални савет за климатске промене**, који има структуру и функционише као међуминистарско тело, као NDA Републике Србије.

Савет за климатске промене у функцији је од 2014. године, а Нацртом закона о климатским променама додељена му је улога одобравања пројеката Механизма чистог развоја Кјото протокола. Концепт и идеја улоге државе у процесу одобрења овог Механизма сличан је оном у процесу одобрења пројеката и програма који се финансирају из ЗКФ-а.

Национални савет за климатске промене у опсегу свог рада има и прилагођавање на измењене климатске услове и смањење емисија ГХГ.

Опсег рада овог Националног савета подразумева да:

- Прати статус, припрему и спровођење националних политика у области климатских промена, секторских политика и других планских докумената, како би била обезбеђења њихова усклађеност, али и да предлаже мере за њихово унапређење и унапређење конзистентности;
- Прати испуњење обавеза према међународној заједници у области климатских промена, разматра извештаје о спровођењу Оквирне конвенције УН о промени климе и предлаже мере за смањење емисије ГХГ и прилагођавање на измењене климатске услове;
- Координира и помаже у припреми нацрта Закона и других законодавних аката у области климатских промена и на друге начине помаже у међу-институционалној сарадњи на националном нивоу у области.

Чланови Националног савета су представници институција на високом односно нивоу доносиоца одлука у министарствима надлежним за: животну средину, рударство, енергетику, финансије, привреду, саобраћај, инфраструктуру, унутрашње и спољне послове, просвету,

науку, технолошки развој, ЕУ интеграције, здравље, али и Канцеларију за сарадњу са цивилним друштвом, Агенцију за заштиту животне средине, Републички хидрометеоролошки завод, Завод за заштиту природе, Секретаријат за урбанизам, грађевину и заштиту животне средине АП Војводине, Секретаријат за енергетику и минералне сировине АП Војводина, Секретаријат за заштиту животне средине града Београда, Универзитет у Београду, Нишу и Новом Саду, Сталне конференције градова и општина и две највеће коалиције НВО.

У оваквом концепту први изазов може бити учешће већег броја институција од потребног и значајног за потенцијалне програме и пројекте ЗКФ-а. Због тога је **преорука да се у оквиру Савета организује Под-савет**. Сличну структуру имају и тзв. комитети Европске комисије.

Тако би чланови Под-савета били представници министарстава надлежних за: животну средине, рударство, енергетику, финансије, привреду, саобраћај, инфраструктуру, унутрашње послове, науку, технолошки развој, ЕУ интеграције и здравље, а по потреби се може тражити мишљење других органа и организација Владе, односно у процес одобрења могу се укључивати представници осталих институција и организација које су чланови Савета.

Додатни проблем је чињеница да Савет чине представници министарстава на високом, односно нивоу доносиоца одлука, док је посао NDA у великој мери техничког и оперативног карактера. Због тога је **преорука да се у оквиру Под-савета успостави Експертска група** сачињена од представника истих институција, али на оперативном односно техничком нивоу.

Све наведено могуће је према постојећем Пословнику о раду Савета.

Председавајући NDA-а био би FP за ЗКФ.

Улогу Секретаријата Националног савета за климатске промене, који припрема седнице Савета, има Одељење за климатске промене Министарства заштите животне средине. Ово Одељење може имати и улогу Секретаријата NDA или је може имати јединица за пројекте или климатске промене у министарству које је FC за ЗКФ, уколико то није Министарство заштите животне средине. У тренутној консталацији, када је FC за ЗКФ Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде улогу NDA секретаријата могла би имати Група за климатске промене у сектору пољопривреде.

Преорука је да се NDA успостави законом, што је додатно оправдање преоруке за успостављање истог у оквиру Националног савета за

климатске промене. Наиме, овај Савет успоставља Нацрт закона о климатским променама.

Закон о климатским променама је у процедури, а његово усвајање очекује се у 2019. години. Додавањем тачке 6 у члан 17 Нацрта закона о климатским променама која гласи:

- **Одобрава програме и пројекте који се достављају Зеленом климатском фонду на разматрање,**
врло брзо би био успостављен НДА Р. Србије.

IV Препорука NDA координациони механизам

Ефикасно функционисање NDA-а (као Под-савета Националног савета за климатске промене) захтева прописивање:

- 1. Критеријума за одобрење; и***
- 2. Процедура, методологија и рокова одобравања пројекта/програма који ће бити поднети ЗКФ-у.***

Критеријуми за одобрење морају бити у складу са:

1. Националним законодавством;
2. Националним стратешким и циљевима политика; и
3. Циљевима ЗКФ-а (елементи који морају бити испуњени како би Одбор ЗКФ-а одобрио пројекте представљени су у Одлуци GCF/B.07/04).

Критеријуми који морају бити испуњени да би пројекти/програми били одобрени на националном нивоу могу бити поглавље Пословника о раду NDA-а. Шта више, Пословник о раду мора да пропише процедуре, методологије и рокове за доношење одлуке. Прво што Пословник о раду мора дефинисати је:

1. Ко може припремити предлог пројекта/програма?
2. Ко може поднети предлог пројекта/програма NDA-у?
3. Која документа морају бити достављена NDA-у?
4. Који су начини и која документа потврђују усклађеност предлога са националним приоритетима и критеријумима?
5. Контакт податке Секретаријата.

Процедура одобрења почиње подношењем документације Секретаријату NDA-а од стране ентитета који, према Пословнику о раду, то могу учинити.

Секретаријат потврђује потпуност документације и објављује предлог, без информација и података који се сматрају тајним, на званичној интернет адреси NDA-а зарад јавних консултација и учешћа заинтересоване јавности у доношењу одлука. Истовремено

Секретаријат припрема листу институција које морају бити укључене у процену поднетог предлога пројекта/програма, са образложењем.

По завршетку јавних консултација, Секретаријат припрема Извештај о јавним консултацијама и доставља га, заједно са достављеном документацијом предлагача пројекта/програма, идентификованим члановима Експертске групе NDA-а и Под-савета.

Чланови Експертске групе достављају мишљење члану Под-савета министарства које представљају, који образложено мишљење доставља NDA Секретаријату.

На основу ових мишљења, NDA Секретаријат припрема нацрт Писма одобрења или одбијања, које доставља на проверу члановима Под-савета и Експертске групе. Након чега, уколико постоји сагласност, NDA Секретаријат припрема коначно Писмо одобрења или одбијања.

У случајевима када није могуће донети јединствену одлуку о поднетом предлогу пројекта/програма, Секретаријат организује састанак Под-савета како би спорна питања била решена.

Договорено Писмо одобрења или одбијања потписује FP за ЗКФ и Секретаријат га, са пратећом релевантном документацијом, објављује на званичној интернет страници NDA-а.

NDA Секретаријат припрема и извештај о раду NDA-а, који укључује број и детаље о поднетим, одобреним и одбијеним предлозима пројекта/програма који представља током регуларних састанака/седница Националног савета за климатске промене.

Све процедуре и рокови морају бити дефинисани јасно и прецизно. Препорука је да ове као и све остале информације од значаја за рад и одобравање пројекта/програма, укључујући и Пословник о раду NDA-а буду објављене на званичној интернет страници NDA-а.

Анекс I

Нацрт Закона о климатским променама

- Члан којим се успоставља Национални свет за климатске промене-

Национални савет за климатске промене

Члан 17.

Овим законом успоставља се Национални савет за климатске промене (у даљем тексту: Савет), као саветодавно тело Владе.

Савет обавља следеће послове:

- 1) даје стручна мишљења и предлоге на нацрте закона и подзаконских прописа који се односе на климатске промене,
- 2) даје стручна мишљења на нацрте Стратегије из члана 7, Акционог плана из члана 10, одлуке из члана 11, Програма из члана 13, и на планове и програме из члана 14, овог закона;
- 3) даје стручна мишљења и на друга документа из области климатских промена;
- 4) прати спровођење и предлаже мере унапређења стратегија, планова, програма и мера за нискоугљенични развој и прилагођавање на измењене климатске услове;
- 5) **одобрава програме и пројекте који се спроводе у оквиру Механизма чистог развоја дефинисаног Кјото протоколом.**

Чланове Савета именује Влада на период од пет година уз могућност поновног избора.

Савет чине представници Министарства и других органа и организација, представници научне и стручне јавности, као и представници цивилног друштва, чија је област деловања од значаја за утврђивање и спровођење активности у области климатских промена, као и представник Канцеларије Повереника за заштиту равноправности Владе Републике Србије.

Савет доноси Пословник о свом раду

Савет, у својству председника, води министар надлежан за заштиту животне средине (у даљем тексту: Министар).

Савет може у свој рад да укључи и спољне сараднике, стручне за област климатских промена.

Рад чланова Савета се не плаћа.

Административно-техничке послове за потребе Савета обавља Министарство.

Савет је дужан да доставља Влади извештај о раду једном годишње.